

СПОСОБИ СТЯГНЕННЯ ЄДИНОГО СОЦІАЛЬНОГО ВНЕСКУ

Платники єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування зобов'язані сплачувати єдиний страховий внесок у розмірах і строки, визначені законодавством. При порушенні чинного законодавства в даній частині, орган доходу і зборів нараховує недоїмку, пеню та штрафні санкції, які платник єдиного внеску, у разі незгоди, може оскаржити в адміністративному чи судовому порядку.

Частиною 2 ст.17 Закону України «Про виконавче провадження» передбачено, що відповідно до цього Закону підлягають виконанню державною виконавчою службою такі виконавчі документи: ... 8) рішення інших органів державної влади, якщо їх виконання за законом покладено на державну виконавчу службу...[1].

Законом України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» у разі якщо платник єдиного внеску протягом десяти календарних днів з дня надходження вимоги не сплатив зазначені у вимозі суми недоїмки та штрафів разом з нарахованою пенєю, не узгодив вимогу з органом доходів і зборів, не оскаржив вимогу в судовому порядку або не сплатив узгоджену суму недоїмки протягом десяти робочих днів з дня надходження узгодженої вимоги, орган доходів і зборів надсилає в порядку, встановленому законом, до підрозділу державної виконавчої служби вимогу про сплату недоїмки.

Вимога органу доходів і зборів про сплату недоїмки або рішення суду щодо стягнення суми недоїмки виконується державною виконавчою службою в порядку, встановленому законом [2].

Також рішення органу доходів і зборів про нарахування пені та/або застосування штрафів, є виконавчим документом.

У разі якщо платник єдиного внеску не сплатив зазначені в рішенні суми протягом десяти робочих днів, а також не повідомив у цей строк орган доходів і зборів про оскарження рішення, таке рішення передається державній виконавчій службі в порядку, встановленому законом [2].

Таким чином, виходячи із системного аналізу статей Законів України «Про виконавче провадження» та «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», чітко вбачається врегулювання на законодавчому рівні питання способу виконання вимог органу доходів і зборів про сплату недоїмки та рішення вищезазначеного органу про нарахування пені та застосування штрафів.

Вищий адміністративний суд України також наголошує на тому, що вищезгадані документи є виконавчими документами, що підлягають виконанню державною виконавчою службою [3].

Оскільки вимога органу доходів і зборів про сплату недоїмки та рішення про нарахування пені та застосування штрафів є виконавчим документом, то і має відповідати вимогам, які законодавчо визначені для виконавчого документу, та має бути поданий для виконання до виконавчої служби у порядку та строки, визначені законодавством.

Законом України «Про виконавче провадження» визначений річний строк пред'явлення виконавчого документу до виконання, якщо інше не визначено законодавством.

Звернення до виконавчої служби із належно оформленим виконавчим документом є підставою відкриття виконавчого провадження.

Виконавче провадження як завершальна стадія судового провадження та примусове виконання рішень інших органів (посадових осіб) - це сукупність дій органів і посадових осіб, визначених у цьому Законі, що спрямовані на примусове виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), які провадяться на підставах, в межах повноважень та у спосіб, визначених цим Законом, іншими нормативно-правовими актами, прийнятими відповідно до цього Закону та інших законів, а також рішеннями, що відповідно до цього Закону підлягають примусовому виконанню [1].

Незрозумілою є позиція законодавця, який незважаючи на можливість відкрити виконавче провадження на підставі вимоги органу доходів і зборів про сплату недоїмки, закріплює в законодавстві право органу доходів і зборів також

звернутися до суду з позовом про стягнення недоїмки. При цьому заходи досудового врегулювання спорів, передбачені законом, не застосовуються [2].

Вважаю, що стягнення з платників єдиного внеску сум недоїмки через звернення до суду, не вигідне державі, оскільки використання такого способу стягнення боргу є тривалішим в часі. Розгляд справи тільки в суді першої інстанції може тривати декілька місяців, а якщо боржник, з метою затягування судового процесу, оскаржить в апеляційному порядку рішення першої інстанції, то судовий розгляд справи може завершитись через півроку і більше. До того ж, виконавчий документ, виданий судом на виконання рішення суду і вимога органу доходів і зборів про сплату недоїмки (для задоволення якої і було звернення до суду), є рівними за юридичною силою виконавчими документами.

Також для ведення справ у суді необхідно залучати працівників (яким виплачується заробітна плата за рахунок коштів державного бюджету), відволікаючи їх від виконання інших обов'язків, витратити додаткові кошти на оформлення позовних заяв (за винятком судового збору, який не сплачується за розгляд таких позовних заяв [4]), надсилання іншим сторонам по справі примірників позовної заяви з додатками, адже суб'єкт владних повноважень при поданні адміністративного позову зобов'язаний додати до позовної заяви доказ надіслання рекомендованим листом з повідомленням про вручення відповідачу і третім особам копії позовної заяви та доданих до неї документів [5].

Таким чином, судовий спосіб стягнення недоїмки є нераціональним та неекономним, а тому доречно вилучити абзац десятий частини четвертої статті 25 Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», яким передбачався даний спосіб стягнення недоїмки.

Законодавством передбачено, що строк давності щодо нарахування, застосування та стягнення сум недоїмки, штрафів та нарахованої пені не застосовується [2], тому логічно конкретизувати на законодавчому рівні незастосування строку давності для пред'явлення до виконавчої служби вимоги органу доходів і зборів про сплату недоїмки та рішення про нарахування пені та застосування штрафів.

Враховуючи вищевикладене, вважаю за доцільне частину першу статті 22 Закону України «Про виконавче провадження» доповнити пунктом 1¹ наступного змісту: «вимоги органу доходів і зборів про сплату недоїмки та рішення про нарахування пені та/або застосування штрафів без застосування граничного строку звернення;»

ЛІТЕРАТУРА:

1. Закон України від 21.04.1999 р. № 606-XIV «Про виконавче провадження» [електронний ресурс] / www.liga.gov.ua файл t990606.LHT
2. Закон України від 08.07.2010 р. № 2464 «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» [електронний ресурс] / www.liga.gov.ua файл T102464.LHT.
3. Довідка про вивчення та узагальнення практики розгляду адміністративними судами справ з приводу оскарження рішень, дій або бездіяльності державної виконавчої служби від 05.04.2012 р. Вищий адміністративний суд України / www.liga.gov.ua файл ASS00142.LHT
4. Закон України від 08.07.2011 р. № 3674-VI «Про судовий збір» [електронний ресурс] / www.liga.gov.ua файл T113674.LHT
5. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV [електронний ресурс] / www.liga.gov.ua файл T052747.LHT